

იმერია

თვე	გაზაფხულის	ზაფხულის	შინა	კ...
12	10	6	6	—
11	9 50	5	5	50
10	8 75	4	4	75
9	8	3	3	50
8	7 25	2	2	75
7	6 50	1	1	5

ცალკე რომერი—ერთი შაურა.

გაზის დასაგებად და გერმა განცხადება დასაბუთებლად უნდა მიჰყაროს: თიონ რედაქციას, ახალ-ბუჩქოვის ქუჩაზე, სახ. ლი № 9, ა. ხიდგველის საგზაო, გოლიანის პრესბიტერი, ცენტრალურ და გრიტოვის წიგნების მაღაზიებს.

ვასი განცხადებისა: ჩვეულებრივ სტრუქტურა რვა კაპ.

1877—1887 წელიწადი

საზოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1887 წელიწადი

მოსამსახრებელი კლასები

და პანსონი

იოსელიანისა

და

მრეკლი შვილისა

ნავალოაოსის ქუჩა, გრუხინის ხსენებით, № 21. გაყვანილი ბავშვების განსაღებო კვლავ საშუალო სასწავლებლებს.

(3—2)

შუილისი, 3 მკმეზი

გუშინ ფრიალ საურადადგობა დეპუტატი მოვიდა იმის თაობაზე, თუ არა აზრისა გერმანიის პოლიტიკა პოლიტიკის მიხედვით. მისი თანხა უკვე უწყის, რომ ბისმარკმა იკისრა შუამდგომლობა ბოლგარის საქმეში. ბისმარკი თითქმის მოწინააღმდეგე იყო, ბოლგარის საქმე რუსეთისა და ოსმალეთის სურვილისამებრ დაეხოლოვებინა, მწერლობა მამინადად იქვე უდავად შექმნა ბისმარკის საქმიანობა და კიდევაც ადარა საქმეებზე თავი იპირი. უკანასკნელი დეპუტატი კიდევ უფრო ნათლად გვიმტკიცებს იმას, თუ რამდენად მართალი იყო მწერლობა. დეპუტატი მოყვანილია ჩრდილო-გერმანიის გაზეთის სიტყვებით. გაზეთი ამბობს, რომ გერმანიამ უპირისუპირად დაპირდა შუამდგომლობაზე; იგი მხოლოდ

ლოდ მზად არის, რუსეთის წინადადების სული მოუშრათოს სხვა სახელმწიფოთა წინაშე. გერმანიის მხალდად იმ შემთხვევაში იყისრებს ამ გვარს მოვალეობას, თუ რომ რუსეთის წინადადება შეიწყნაროს ოსმალეთისა.

რასაკვირველია, ეს იმის ნიშანია, რომ გერმანიის სრულიადგაც განზრახვა არა ექნა ხელი მოუშრათოს რუსეთის პოლიტიკისა, რაგორც სწანს, გერმანიის იპირისპირა, რომ ერთადერთი სახელმწიფოა, რომელსაც ნება ექნა ბოლგარის საქმეში ჩაერთოს, ოსმალეთის; მაგრამ საქმე ის არის, რომ ოსმალეთს არ შეუძლიან იყისრათ ამ გვარს საქმე. მამსადავად, საქმის დასრულება დამოკიდებულია სხვა სახელმწიფოთა სურვილსა და აზრზე, და თუ როგორ უყურებენ ბოლგარის საქმეს ავსტრიის, ინგლისის და იტალიის, ეს მთავრად ვერაშაძ კარგად იცის. ამ სახელმწიფოებს უფრო ბოლგარის მხარე უჭირავთ და არასოდეს არ შეიწყნარებენ იმ წინადადებას, რომელიც ოსმალეთმა გაუცხადა მათ.

ოსმალეთი-ი თხოვლობას: სახელმწიფოები დასთანხმდნენ იმაზე, რომ რუსეთმა გაგზავნოს თავისი გენერალი ერნოიტი ბოლგარის მიმართ-მართებულად. თუმცა ოსმალეთი ამას სცდილობს, მაგრამ აქვს საბუთი ვაჭკვს ეჭვი ავიდეთ ოსმალეთის გულწრფე-

ლობაზე. ოსმალეთს დრო ჰქონდა შეეტყო ნამდვილი აზრი იმ გვილისა, ავსტრიისა და იტალიისა... არც თვით ოსმალეთსა აქვს იმის სურვილი, რომ მანცა-დამანც გამოესარჩილოს ამ წინადადებას და მხურვალე მონაწილეობა მიიღოს ბოლგარის საქმეში. ოსმალეთს კარგად ესმის, რომ იგი მხოლოდ სიტუაცია და არა საქმიანობა მხრსხმედი ბოლგარისა; ასე გასინჯეთ, რომ ბოლგარის არავითარი ხარკი არ მიუცის ოსმალეთისათვის და, იმედია, არც დადგის იქით მისცემს. მამსადავად, ასევე სხვა მოწინააღმდეგე იმისა წინადადებას შეუპირებელი დარჩება. ბისმარკის ეს კარგად ესმის და მამსადავად ცხადია, თუვისის პოლიტიკის მომხრეა: რუსეთისა, თუ ავსტრიისა.

ახალი ამბავი

* * * დღეს მოგვიდა პატივცემულ პოლკოვნიკს დაევი ჩუბინა შვილისაგან მის მიერ შედგენილი ახალი ლექსიკონი ქართულ-რუსული, რომელსაც სათაურად აქვს „საუნჯე ენისა“. ლექსიკონის თავში მოქცეულია „ქართული გრამატიკა“ და 40 გვერდი ფურცლისა უქირაეს. მას შემდეგ

ფელეტონი

სომხური გაზეთები და მართლმადიდებელი კათოლიციანი.

(ასეხად „შეხიას“, № 78 და 85).

აგერ რამდენიმე წელიწადი, ტფილისის სომხური გაზეთები ხშირად ლაპარაკობენ კავკასიის და საქართველოს კათოლიკებზე და მათს საეკლესიო საქმეებზე. ქართულ გაზეთებში ამაზე არაფერს შესვლდით ორიოდ წინაშის გარდა, რომელიც ამ რამდენიმე წლის წინად იყო დაბეჭდილი. საქართველოში მომეტებული ნაწილად კათოლიციანი უფრო ქართულის გაზეთის მიხედვით არიან, ვიდრე სომხურისა და რა იყვნენ მათზე სომხური გაზეთებში, არაფერ იცის, არაფერ ესმის და ამიტომ ვერაფერ ვერ შეუძლიან შეხვან სომხურის გაზეთებს ამ საქმის შესახებ. არაფერ იცის, სომხურული შემოსახეზული გაზეთების ნაწილებში, თუ არა ამისთვის მეტი არ იქნება, შემოკლებით და ნათლად წარმოადგინოთ უშუალოდ სავანი ლაპარაკი.

რა სავანია იგი სავანი, რომელსაც სომხური გაზეთები და მეტადე მშაქი* ყურადღებას აქცევენ ამ გაზეთზე.

საქართველოში, კავკასიის სხვა ნაწილებთან შედარებით, იპირება საკმაოდ დიდი რიცხვი კათოლიკეთა, რომელთა ერთს ნაწილს ლათინის რიგის წიგნ-ლო-აქვს და სხვანაირი სომხურის რიგის წიგნ-ლოცვას მისცემენ. ამ გვარად ტფილისისა, გორისა, ქუთაისის და ერთს ნაწილად ახალციხეში ლათინის, ანუ, როგორც უწოდებენ, რომის კათოლიკის რიგისანი არიან; ახალციხის, ახალქალაქის, ბათუმის და ართვინის მხრებში-კი არიან სომხურ-კათოლიკის რიგისანი (ტრაკონისანი).

ეს განყოფილება რომის კათოლიკე და სომხურ-კათოლიკე სომხურ გაზეთებს არ მოსწონთ და მათი შეცდომებია იმაში მდგომარეობს, რომ საქართველოში რომის კათოლიკეთ მიიღონ სომხის-კათოლიკეთა წესები, ეკლესიებში ლათინის რიგის პატრების მაგივრად სომხურ-კათოლიკეთა რიგის მღვდლები დაეყვანონ, წირვა-ლოცვა ლათინურის ნაცლად სომხურს ენაზე შეიქმნათ.

რა არის ამისთვის საჭირო, რომ ასე მოაღწეონ რასაკვირველია, გერ ერთი, რომ თითოედი მრევლს უნდა სურდეს, რადგანაც სარწმუნოების საქმეში ძალ-ღატანება კანონიერი საქმე არ არის და ბუნებრივად ქრისტიანობის წინააღმდეგია; მეორედ—იმ სომხურის გაზეთების სურვილს ისტორი-

ულად რამე საბუთი უნდა ჰქონდეს.

სომხური გაზეთები ამას არ დასდევენ, ასეაფერებენ და აზიანდებენ მრევლში მომხდარ ყოველ წიგნ-ლოცვას შემხვევას, უზარალო საქმეზე ბევრს ლაპარაკს სტყვენ, მაშინ-როდესაც თვით მრევლს არაფერი ლაპარაკი, არაფერი განხილვები არ არის. უფრო ცუდის არის, რომ ისტორიულ ფაქტებს სცილიან, სიტყვებს იგონებენ და სცად არ მინიან წერილებში აზიანდებენ.

აი, მაგალითად, რას შერებთან გაზეთები, რომ ლათინის რიგის კათოლიკეებს რომის რიგი მიიღონ. ამბობენ, ვითამაც 1804 წელს ოსმალეთიდან გადმოსახლებულმა სომხურ-კათოლიკეებმა ააშენეს ესტანდელი ეკლესია ღვთის-მშობლისა (შუბა-ხარში) და რომ ეს საყდარი ლათინის პატრებმა დაიჩქმეს; ამბობენ, რომ ტფილისში სომხის და ახორის გვარის მტკი კათოლიკე არ არის, ქართველებსავე კათოლიკე არაფერ არის, რადგანაც რუსეთის კანონით ქართველი მართლ-მადიდებელ რუსულის განყოფილებისათვის დასჯებია; ბერებს აქცევენ ქართული ეკლესიების არ იხსენებო. აი, ამ ნარი საბუთებზე და ისტორიული მოსაზრება მოჰყავთ გაზეთებს.

ვინ არ იცის, ვინ არ ხედავს, ვის

იწყობა თვითონ ლექსიკონი. გერ ლექსიკონი ასო „ლ“-ზე შემდგარი და უქირაეს 640 სვეტი. თვითონ გვერდზე რაი სვეტია. ლექსიკონი სამ წელიწადი გაშავა, ჩვენ მიერ მიღებული მართა პირველი ნაწილია. წიგნი მშენიერად არის დაბეჭდილი: ქალაქისა, სტამბისა და ასოს მხრით უკეთესი მწიქლ-და მოეყოლება ამ გვარს წიგნსა. მეტი სიტყვა გერ ქართულადვე ასხნილი, მეტი ხმარებულია თვითონ ფრაზაში და ნაჩვენებია, რომელის თხოვნილია არის ამოღებული და რომელს წიგნობარის უმხარია; ყოველ ამის შემდეგ რუსულად თარგმნილია. თქმა არ უნდა, რომ ეს წიგნი მართლად საუნჯეა ჩვენს ენისა, ლიტერატურისა და სიტყვიერებისათვის.

ახალი და დიდმა ჩვენს მოხუცებულს და შრომის-მოყვარე მეცნიერს ბნ ჩუბინაშვილს, რომ ამისთანა დიდი საუნჯე შესძინა ჩვენს ქვეყანასა. საქართველო არ დაიფრეებს ამისთანა მშრომელის სახელსა; ამის მოხუც და თანამეტი თვითონ ეს ახალი დაბეჭდილი „საუნჯე ქართული ენისა“.

ლექსიკონი უძღვნია პატივცემულს ავტორის ილია ლავანის ძე ოქროს მშველი-შვილისათვის და ეს ძღვნა ლექსიკონის თავშივე დაბეჭდილი ამ სიტყვებით:

„პატივცემული ილია ლავანის ძე, თქვენი უზენაესი მშვენიერება განსაზღვრულად ჩვენს სამშობლო ლიტერატურისა მიძიდულს, რომ ეს ჩემი

შრომა შევამკო თქვენის ძვირფასის საქართველოსათვის სახელითა. თქვენი რომ არ მოგეწყობათ, ახსნადელი ჩემი შრომა დიდხანს დარჩებოდა და უბეჭდავად და რადგანაც ინებოთ თავზე დახად და დახადებულს ხარჯისა, ამისათვის მე გიძღვრით ჩემს შრომასა და ვთხოვთ მიიღოთ ეს ჩემი ღვაწლი გულსადავებით“.

დავით ჩუბინაშვილი
ნ იანის 1887 წელს.

* * * სინოდალურ კანტორაში სხვათა შორის მიხედვითა შეტანილი იმ შევირდების თხრო, რომელთაც ვეწამებენ და უტყვიან სასწავლებლებში და მეტრიკის მოწოდების უკან-ლობისა გამო არა ზღუდულდენ. შრომებელთა და ნათესავთ ეშინიანთ, რომ იქნება დროზე ვერ მოგვესწრას და შეილება სასწავლებელს გარედ დაგვარებოთ. უტყველია, კანტორა ამ მხრით დაბრუნდება არ მისცემს და ამიტომ ურჩიო არ იქნებოდა, რომ სასწავლებელთა უფროსებს უყარ დაბრუნებინათ შევირდები, კანტორადენი დრო მიეცათ და მიეღოთ თანხით მუშაველობის ქვეშ, ვიდრე მოწოდებას წარუდგინდენ.

* * * მარიამობისთვის ბოლო რიცხვებში სოფელ საგარეჯოში, შუბა-ღვთისა, მთლად ჩამოვარდნილია კოფიანი მგელი, დაპირეთა სოფელს, რამდენიმე უწყვეტი მოუტანია და დაღუპრენია; ერთს მინარე მუშა იმერელსაც ვერც შეეცდია და მოუტაროს 1929 წელს ტფილისში გედავთ ვისკოპოსს (იოანე ფლორენციელს). გაზეთი ამბობს, რომ ქართველები მართლ-მადიდებლობიდან გარდა დაიდიდდნენ კათოლიკობაზე კანონების გამოისობით, ვთქვით, ეს მართალია ამ საუკუნისათვის, ხოლო რაც შეეხება წარსულს საუკუნისა, ცნობილია, რომ ამიტომ გეგვისა და ანკონ კათოლიკობის დროს ქართველობიდან კათოლიკობაში გადასულთ არამც თუ სხვა ორბელიანი, ბარძიბ ორბელიანი, მდივან-ბეგი იოანე ორბელიანი, ჩოლაყაშვილები, ბარათაშვილები, ჩიქაშვილები, ჩხვიძეები, საყვარელიძეები, არამც უზარალო ხელისწინებულ-კი მიუღოთ კათოლიკობა.

ეკლესიათა განყოფის დროს, რომელსაც დასავლეთის და აღმოსავლეთის ეკლესიები განკალკვდნენ, ნუთუ გაზეთის ჰგონია, რომ საქართველოში არ მოაპოვებოდა ისეთი ნაწილი ქართველობისა, რომ დასავლეთი ეკლესიის მიმდევარი დარჩენილიყო? რითი ახსენება, თუ ეს ასე არ ყოფილიყო, ვისკოპოსის დანიშნული ტფილისში პაპის იოანე XXII ბულისის ძალით 1329 წელს? ნუთუ უმრევლო ადგილს ვისკოპოსებს განაწესებენ? მამსადავად იმ დროს საკმაოდ დიდი რიცხვი ყოფილა ქართველ კათოლიკეებსა. ამისთან ჩვენ დღესაც ვიცით, რომ ახალიციის და

ამბობს იგივე კორრესპონდენტი, იუ-ნოვის მხახურობი და სოკოს ენებ-დენი...

ასე აღარებს იგნარევი ცხოვრებას და წელიწადში 100,000 მან. ჰხარ-ჯაბს...

კორნეტის ახლო, შუა ზღვაში, პატარა იერანი კუნძულია. იგნარე-მა არტიკტიკალი ვახშად დაიპატი-ყო...

მარგალ ჯერ კიდევ ბევრი სამუშაო და საქმე-გასაკეთებელი და ამიტომ ბევრს ემინა...

— გარეუფის სანჯონი დაბადებულა მარსში (მეგრე სამხეთში) და აქამდე იქ-ცნაოვანს...

ამა, გრავ კალნოკი დედის სა-დაბოთი წუჯა ფრიდრისსრუეში ბისმარკის სანახავად.

2 სექტემბერი

პამბარაზი. ავსტრიის ეფერი, რომელიც დაბოვნილი იყო, ისევე დაბრუნდა.

მმრმ, აქ მოვიდა ინჟინერი პოკ-ლეგვიკო კოზივლი, იმ განზრ-ბებით...

კომპანიაში. სედიწიფი იმვე-რატორი და დედოფალი იმპერა-ტრიცა...

საქალაქმდარო ცნობანი

ქრისტეს აქედ ჩუპს (1887) წელიწადია. მდებარე უმწიბრად 7395.

ლიწადი. დიწყო 1844 წ. და ავადება 2876 წ. 1887 წლის ზედ-ნადებო-14.

ნ მძტმბმნი 30 დლი არს. 4 დლე ზანსკელი. მიწ. ბაბლანი, მსე წი-მეტი, კოლო. რაზლინი და ნემადიანი...

5 დლე შაბათი. წინ-მეტი, ზაქარა-სი, წმ. ელისაბედის და ქალწ. მიწ. რი-ოსისი...

6 დლე კვარა. შავარანგელი მი-ქაელი. კოლო. ზაქარასი, მგებინისი და იუსტინიანისი...

7 დლე ორშაბათი. მიწ. სოზრტისი, კოლო. რეგინა და ფიოდორისი. სიმე, ნახატანაქი...

ბამოსადმი ცნობანი

- 1 სექტემბრიდან 1 ოქტომბრამდე. თეთრი ზურსი რუსული 1 გარ. 5 კმ. ზურსი 1-ის სარისისა 3 > 2 > 2 1/2 > თონის წითელი ზურსი 1-ის სარისი. 5 > 2 > 3 1/2 > 3 > ჯვარის შამის ზურსის ღაცაში 1-ელის სარისისა. 5 > მე-2 სარისისა. 4 > მე-3 > ცხვრის სირფი 1-ელის სარისისა. 7 > 2 > 6 > სუვი > ცხვრის სირფი 7 > ღორის სირფი 1-ის სარისისა. > > 2 > >

მიოსალა ცაიხლის ბაშინა შამს ზღაზხად.

ბათუმიდან გადის: ხუთშაბათო-ბითი სა-მუდღეის 4 სათსეჲ მიჲლე-ტოთი და ნოვაროსისისა და გერში მეტეღის.

ბათუმიდან ფოთს მიდის შარას-ეგვიდობა და კვრანობით. რაჲ ე-მა ბოჲა ფოთიდან ბათუმის საჲტო-კადასწმეტის სიღმიე, როდის წიჲე უცს-

ამის გარდა უფელ-კვარა ფოთში მოდანი ოდესიდან და ერამ-პარსისის ნუთსადგურებამდე გადწმეტლის ვა-სე ტაქსი.

ვიკრანობით, სვამოზე და სამშ-ბათს ბათუმისკენ მიდის, რაჲ ითავი საჲტოსი გათავებენ. მერე ბათუმიდა

ბათუმსა და ტფილისს შუა

Table with columns for departure (გადის) and arrival (მიადის) times for various routes between Batumi and Tbilisi. Includes sub-tables for 'სადაშობო' and 'სადაშობო'.

ქუთაისიდან გადის რიონს შუადღის 12 საათსა და 7 წამზე და სა-ლომოდ 5 საათსა და 50 წამზე.

რიონიდან ქუთაისს მიდის ნაშუადღეს 1 საათსა და 12 წამზე და სალომოს 6 საათსა და 55 წამზე.

ტფილისსა და სურამს შუა

Table with columns for departure (გადის) and arrival (მიადის) times for routes between Tbilisi and Suram.

გერძო ვანცხადებანი

ისიეღბა წინის მალაზიაში; ტფილისში ჩარ-კიანთან, სემენარის პირ-დაპირ, ლო-რია-მსოლიკოის ქუჩაზე; გრიტოკო-თან...

დასტურდამალი

მეუის ვანცხე მექესისა გამოცემული პეტრე ულიკოვილის რედაქტორობით, ტფილისს 1886 წ. შანი 1 მძ. 25 კაპ.

პარანკვობით მიდის ფრიმ-გაგისს ნავი-სადგურებამდე, სოლო თუ აჭი-რია ფოთშიც შეიქვანს სოლო.

რუსეთის სანავისისი სასოკადეკის საჲტო იმყოფება სანახდის ქუჩის, ანწრისსიყელს ჰარგასაში, № 101.

ტიპოგრაფია

„КАВКАЗСКОЕ ОБОЗРЕНИЕ“ (Н. И. Френкель)

Переведена на Головинский Про-спект, против Аптеки Гене, вЪ Д. Шабурова. Принимаетъ всевозможныя типографскія рабо-ты на рускомъ, туземныхъ и ино-странныхъ языкахъ. Исполнение скорое и аккуратное. Цѣны умѣ-ренныя.

Table with columns for departure (გადის) and arrival (მიადის) times for routes between Tbilisi and Suram.